סיפורו של כנס

זה נראה לנו מוכר וידוע, אנחנו מתייחסים אליו כאל עניין המובן מאליו, אך לא כך הוא, הרבה גלגולים עברו על הכנס המדעי המוכר, הרבה מאוד מחשבה ועבודה מושקעים להצלחתו והתוצאות נראות לכל המבקרים בכנס. ריקי מואב, הרוח החיה בהכנות לכנס, חקרה ובדקה את גלגוליו של הכנס מיומו הראשון ועד הכנס הזה.

הכנס השנתי למדעי הבקר הפך ברבות השנים לגדול הכנסים לחקלאי ישראל. עתה, כאשר ההכנות לכנס ה-16 הושלמו, ובעוד ימים ספורים יגדשו מאות רפתנים, אנשי מחקר והדרכה אנשי ציבור ונציגי חברות את אולמות הענק במלון "רנסנס" בירושלים. החלטנו לבדוק כיצד הפך כינוס, שהוגדר בתחילתו כ"השתלמות של חוקרים, מדריכים ופעילים" לבמה המרכזית של הענף. מה גורם לרפתן הישראלי לקחת "פסק זמן", לעזוב את הבית ואת הרפת לשלושה ימים ולהגיע למפגש המסורתי בירושלים.

לצורך הכנת הכתבה נפגשתי עם שני עובדי המחלקה לבקר בשה"מ, "ממניחי אבן הפינה" של הכנסים הראשונים: יוסף גוגנהיים-גוגי (75) שהיה מנהל המחלקה, ואלי סמסון מדריך ורכז הדרכה (79).

לדברי גוגי, "רעיון הכנס החל במפגשים שנתיים של חוקרים, מדריכים ופעילים, שבהם החלפנו עדכונים והערכות לגבי עבודות מחקר, תצפיות וניסויי שדה. לימים, עברתי לשמש כמנהל המחלקה לבקר, ולאוזניי הגיעו טענות החקלאים על כך שהעבודות, הממומנות מתקציב קרן המחקר, אינן מגיעות לידיעתם, ומנגד החוקרים טענו, שהמחקרים המבוצעים אינם מגיעים לשטח.

הכנס היה אירוע בלתי נשכח למארגניו, המחמאות שקיבלנו, הפרגון והכרת תודה ריגשו את כולנו, ונטעו בנו רצון אדיר לעשות הכול למען הציבור הנפלא של באי-הכנס

לכן הוחלט לקיים כנס של יומיים, שישלב את כל הגורמים בענף וישמש במה לעבודות החדשות בענף."

בשנת 1987 הוקמה ועדה מארגנת שחבריה היו: אלי

שולחן "הדיילות" המסורות של הכנס

מדעי

ריקי מואב

סמסון, מרדכי מלען (ה.מ.ב) ואני. לא ידענו מהיכן להתחיל, לא הבנו מאין יילקח התקציב, לא ידענו כמה אנשים יבואו, ואם בכלל הנושאים אשר יוצגו בכנס יעניינו את החקלאים - התחלנו ממש מאפס!

בחרנו בבית ההארחה "מעלה החמישה" כמקום ההתכנסות, בשל ריחוקו מאזור עירוני, כיוון שחשוב היה לנו שהמשתתפים יישארו ללון במקום. בערב הקרנו סרט מקצועי שהופק בשה"מ.

בתחילה, חלו תקלות רבות: הפנייה למרצים פוטנציאלים היתה משובשת, אם כי ההיענות היתה רבה. המרצים דרשו להרצות ללא הגבלת זמן, בקשה שלא יכולנו להיענות לה, אך בפועל לא היתה הקפדה מספקת על לוח זמני ההרצאות.

לא נשלחו הזמנות לחקלאים וההודעה על קיום הכינוס התפרסמה ב"משק הבקר והחלב".

הכנס הראשון התקיים בסוף נובמבר 1987 והושמעו בו 48 הרצאות קצרות, כאשר תקצירי ההרצאות צולמו וחולקו למשתתפים. הכנס נקרא "הכנס למדעי מעלי גירה" והשתתפו בו 130 איש, שבכללם גם אנשי הצאן. אולם ההרצאות היה קטן מלהכיל את כולם, ומספר משתתפים, שלא סבלו את הצפיפות הרבה, עזבו את המקום בכעס. אמצעי ההמחשה הקשו על קריאת הטקסט מרחוק."

לא נקבעה המשכיות לכנס הראשון. "חיכינו להצטברות עבודות, ולאחר שנה וחצי בקירוב, החלטנו לקיים כנס נוסף. בשלב זה ביל (שלו שלום), שהיה רכז הדרכה באגף בע"ח, "נכנס לעניינים" וסייע בארגון הכנס".

הכנס השני התקיים בחודש פברואר 1989. גם הוא במעלה החמישה, בהשתתפות כ-200 משתתפים, בכנס זה, ביקשנו להקנות לתקצירי הכנס מראה אחיד, וכדוגמה לפורמט של גודל הכנת התקציר, הכנו דף לבן בעל מסגרת שחורה, ושלחנו אותה למרצים ולחוקרים. לימים, פורמט זה זכה לשם "מודעת אבל".

העבודות לא עברו רפרנטורה או עריכה לשונית, הודענו למרצים שהטקסט הוא

ערב הווי, "בירה ומצב רוח"

באחריותם, לראשונה הוכנה חוברת לתקצירי הרצאות.

גם בכנס השלישי חל גידול מה, במספר המשתתפים, והפעם, שולבו בכנס כמה חברות מסחריות. בתום הכנס, הוחלט לחפש מקום חלופי ל"מעלה החמישה", המקום הנבחר היה בית הארחה בזיכרון יעקב, אף על פי שהכנס המשיך להיקרא "כנס מעלה החמישה". הכנס הוארך ל-3 ימים.

ערב הכנס השביעי (1995) הצטרפתי (הח"מ) לצוות מארגני הכנס, לאחר שקיבלתי את תפקיד ראש ענף הדרכה באגף בעלי חיים, במשרד החקלאות. מנהל המחלקה לבקר היה (ועודנו) ד"ר ישראל פלמנבאום, שלא מכבר נכנס לתפקיד. ביל קודמי, פנה לעיסוקו החדש, ואנו נותרנו בצוות מצומצם וחסר ניסיון: ישראל פלמנבאום, רן סולומון, יפה רז - (מזכירת האגף), ואנכי, ללא מושג כלשהו איך מתקדמים.

לאחר עבודה מאומצת, לעיתים עד השעות הקטנות של הלילה ומוטיבציה אדירה הגענו לפתיחת הכנס. במקום תיקים ארגנו שקיות ניילון, שעליהן הודפס לוגו הכנס, ולתוכן הכנסנו את חוברת תקצירי הכנס. החוברת שינתה פניה והפכה לחוברת גדולה בגודל A4.

סיום הכנס היה אירוע בלתי נשכח למארגניו, המחמאות שקיבלנו, הפרגון והכרת תודה ריגשו את כולנו, ונטעו בנו רצון אדיר לעשות הכול למען הציבור הנפלא של באי-הכנס.

בכנס השמיני, שהתקיים בפברואר 1996, חייבו העבודות הרבות שהגיעו אלינו מיון, ולכן הקמנו צוות היגוי לכנס, שהורכב מיוסי מלול, המזכיר החדש של ההתאחדות, כנציג החקלאים, נציגי המחקר: עמי אריאלי ודני בן גדליה, והצוות השה"מי: ישראל פלמנבאום, רן סולומון והח"מ.

לימים חלו שינויים אישיים בצוות הועדה כנציג החקלאית משמש איציק אברמוביץ, נציג מועצת החלב, לירון תמיר, ומודי הרץ משה"מ. כיום, עומד בראש הוועדה הרפרנטית מקצועית רן סולומון. רן ה'פרפקציוניסט' משמש גם כעורך חוברת תקצירי הכנס.

בסיום הכנס השמיני כתב שלמה דורי לישראל פלמנבאום את הדברים הבאים: "אני מרגיש צורך להודות לך על העונג שגרמת לי, ואני בטוח שגם לרבים נוספים, על הארגון ועל התוכן של הכנס. זאת היתה "חגיגה" אינטלקטואלית ומקצועית בנוסף למפגש עם קהל חברים מכל הגילים...."

לאלה שנותרו ללון במלון ייחדנו את הערבים לערבי גיבוש והווי, כאשר בכל אחד מהערבים שיתפנו אומנים מתחום הבידור. גולת הכותרת

היה הלילה השני והאחרון של הכנס, שבו הוצעו קנקני בירה וכיבוד קל, שלאחריו הצטופפנו בקבוצה מצומצמת של 50-80 משתתפים. לחלל האולם "נזרקו" בדיחות, ההומור שטף את כולנו, כאשר הלובי הדרום- אמריקאי, וביניהם יוסי לפר ז"ל, היו מנותני הטון.

לשמחתנו, עם חלוף השנים מספר משתתפי הכנס גדל מאוד, ובין באי הכנס רבו רפתנים מהמגזר המשפחתי וכן גדלה ההענות של ציבור המרצים להרצות ולעמוד בלוח זמנים קפדני. התרחבו גם שטחי התצוגה. גידול ההכנסות אפשר לנו לשפר את איכות התוצרים הפרסומיים: לכל משתתף ניתן תיק, המכיל את חוברת תקצירי ההרצאות וגם תשורות פרסומיות.

בכנס ה-9 הנהגנו טופס משוב ובאמצעותו ניסינו לבצע שינויים בהתאם להמלצות. ביקורת שחזרה על עצמה היא "ההרצאות ברמה גבוהה מדי" או "יש להוסיף נושאים יומיומיים", ואז הוחלט על שילוב הרצאות מוזמנות שיימשכו כ-30-45 דקות. שידרגנו את איכות ההרצאות שהוצגו במצגת power point בלבד.

בסיום הכנס השנים-עשר החליטה ועדת הכנס להחליף את המלון החמים והנעים בזכרון יעקב במלון מרווח יותר. לאחר בדיקה מצאנו את מלון "גני דן" באשקלון כראוי לארח את הכנס ה-13.

אמנם, באשקלון היו אולמות מרווחים יותר, מספר חדרים גדול ושטחי תצוגה נרחבים, אך גם אלה לא הצליחו לענות על הביקוש הרב של החברות המציגות, חדר האוכל לא הצליח להכיל בו-זמנית את כל הסועדים, ושוב נאלצנו לבחון מלון חלופי.

מצאנו את מלון "רנסנס" בירושלים, שעורר בתחילה חשש של רבים בגין מיקומו בירושלים בעיצומה של האינתיפאדה, ולאחר שעברנו את המשוכה הזו לא יכולנו אפילו לחשוב על שצפוי לנו... שלג שירד ביום פתיחת הכנס וחסם את דרכי הגישה לירושלים.

אמנם, ידענו שפברואר, החודש המסורתי לקיום הכנס, הוא חודש חורפי, אך קיווינו שהאווירה החמימה במלון תשאיר את האנשים במקום. גיוס חסויות של מחלבת תנובה ומועצת החלב סייעו בסיבסוד מחירי האירות. וההרשמה שלראשונה נעשתה באמצעות אתר באינטרנט הבטיחה כנס רב משתתפים.

כאשר באמצעי התקשורת הודיעו על האפשרות לשלג בירושלים, התחלנו לבדוק את השפעתו על דרכי הגישה למלון. פנינו למשטרה ולמוקד העירוני בעיריית ירושלים, שהבטיח לנו שאין סיכוי לחסימת הגישה למלון, בשל מיקומו על הכביש המוביל לבית החולים "הדסה". התכנסנו במלון, השלמנו את ההכנות לפתיחת הכנס, התצוגה הוקמה, ובחצות, בטרם עלינו לחדרים, יכולנו לראות את הרובד הלבן היפהפה שכיסה את סביבות המלון.

שיחת טלפון של ידידי זאב "זיוה" צומברג, מיוטבתה, השכם בבוקר בישרה על חסימת כביש מס' 1 לירושלים. מחלון חדרי במלון הספקתי לראות כמה מכוניות שהחליקו בנסיעתן על השלג הלבן. בתאום מוקדם נפגשנו, הצוות המארגן בחדר האוכל, האווירה האוירה היתה קשה. לאחר שוידאנו סופית, שאין סיכוי לפתיחת צירי התנועה, הצעתי לדחות את הכנס לחודש מאי. ההצעה התקבלה בהקלה גדולה. באמצעות דובר מועצת החלב ומאות שיחות טלפון, פרסמנו את ההחלטה באמצעי התקשורת.

הכנס, שהתקיים בחודש מאי, זכה להצלחה אדירה, שסייעה להחלטה לקיים את הכנס הקרוב, באותו חודש ובאותו מקום.

להצלחת הכנס סיבות רבות, אחת המרכזיות שבהן היא עבודת צוות ראויה לציון של קבוצת אנשים, השואבת את כוחה ואת מרצה מציבור הרפתנים והעוסקים בענף, שמידי שנה מחדש את אמונו ותמיכתו בכנס ובמארגניו. ■

התאחדות מגדלי בקר מברכת
את יוסי מלול לרגל קבלת התואר

נבחר השנה בחקלאות בתערוכת אגרו משוב 2004

"על תרומתך רבת השנים
לקידום ענף רפת החלב.
בשליחות הרפתנים בישראל"

ההתאחדות מאחלת ליוסי
עוד שנים רבות של עשייה
פוריה בענף